

MUSEU
D'ART CONTEMPORANI
DE BARCELONA

Charlotte Posenenske: Work in Progress

- ▶ L'exposició és la **primera gran mostra monogràfica** dedicada a l'artista alemanya a l'Estat espanyol. Després de presentar-se al Dia:Beacon de Nova York, el MACBA serà la **primera seu de la seva itinerància europea** (del 18 d'octubre de 2019 al 8 de març de 2020).
- ▶ Utilitzant materials de construcció, la repetició seriada i la fabricació industrial, Posenenske va desenvolupar una **forma de minimalisme de producció massiva que responia a les preocupacions socials recollides en el seu MANIFEST**, publicat l'any 1968.
- ▶ La mostra reuneix els seus **primers dibuixos i pintures**, els seus **relleus d'alumini** i les seves **últimes i conegudes escultures modulares**. Al MACBA hi afegim una nova producció de *Drehflügel Series E*, una obra basada en els dibuixos de l'artista que no s'havia produït durant la seva vida.
- ▶ Aquesta retrospectiva constitueix **l'exploració més minuciosa de l'obra de Posenenske** que s'ha fet des de la seva mort i **recupera el llegat de l'artista com una veu crítica i clarivalent en el món de l'art contemporani**.

Títol: *Charlotte Posenenske. Work in Progress*. **Inauguració:** dijous 17 d'octubre de 2019 a les 19.30 h.
Dates: del 18 d'octubre de 2019 al 8 de març de 2020. **Organitza:** Dia Art Foundation. La itinerància europea de l'exposició està organitzada en col·laboració amb el MACBA Museu d'Art Contemporani de Barcelona, el Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen de Düsseldorf i el Mudam – Musée d'Art Moderne Grand-Duc Jean de Luxemburg. **Comissariat:** Jessica Morgan (directora de Dia Art Foundation) i Alexis Lowry (comissària de Dia Art Foundation). Exposició al MACBA comissariada per Hiuwai Chu.

FOTOS POSENENSKE www.macba.cat/press/charlotte-posenenske7894

► Charlotte Posenenske: Work in Progress

Roda premsa: 17 d'octubre, 10:30h

Inauguració: 17 d'octubre, a les 19:30h

Dates: del 18 d'octubre del 2019 al 8 de març del 2020

Comissariada per: Jessica Morgan (Director, Dia Art Foundation) i Alexis Lowry (comissària, Dia Art Foundation), Exposició al MACBA Comissària Hiuwai Chu

Charlotte Posenenske: Work in Progress aprofundeix en la pràctica d'aquesta artista alemanya entre els anys 1956 i 1968, un breu però intens període en què es va dedicar a la creació artística. Posenenske (Wiesbaden, 1930 – Frankfurt 1985) va néixer com a Liselotte Henriette Mayer en el si d'una família jueva. Va estudiar a l'Acadèmia Estatal de Belles Arts de Stuttgart amb Willi Baumeister, que la va introduir en el moviment modern i el constructivisme soviètic.

Charlotte Posenenske, *Vierantrohre (Square Tube)*, Series D, 1967-2018, installation view, Haus Konstruktiv, Zürich, 2010. © Estate of Charlotte Posenenske. Photo: Dr. Burkhard Brunn, Frankfurt am Main. Courtesy Estate of Charlotte Posenenske and Mehdi Chouakri, Berlin

L'obra de Posenenske oscil·la entre el minimalisme i el conceptualisme, l'art participatiu i la performance, la pràctica social i la crítica institucional. L'exposició reuneix els seus primers dibuixos i pintures, els seus relleus d'alumini, i les seves últimes i conegudes escultures modulares. A la mostra a MACBA, afegim una nova

producció de *Drehflügel Series E*, una obra basat en els dibuixos de la artista que no se ha produït durant la seva vida.

Utilitzant materials de construcció, la repetició seriada i la fabricació industrial, Posenenske va desenvolupar una forma de minimalisme de producció massiva que responia a les preocupacions socials i econòmiques de la seva època, evitant el mercat de l'art i rebutjant les jerarquies formals i culturals convencionals. Les seves escultures modulares permetien al «consumidor» –comissari d'exposició, espectador o propietari– decidir i canviar la configuració de la instal·lació segons les seves preferències, cosa que suposava renunciar a una part de l'autoria de l'artista i obrir l'obra als altres. En una declaració de principis en forma de manifest que va publicar a *Art International* el 1968, Posenenske afirmava: «Les coses que faig són canviabls, tan senzilles com puc, reproduïbles. Són components d'un espai perquè són com elements de construcció, es poden redistribuir sempre en noves combinacions o posicions, i d'aquesta manera alteren l'espai. Aquestes alteracions corresponen al consumidor, que participa així, una vegada i una altra, en el procés de creació.»

Square Tubes: Series D (1967/2010) a l'exposició "Sota la superfície", Museu d'Art Contemporani de Barcelona, 2017. Foto: La Fotogràfica

Aquesta obertura es reflectia també en el fet que Posenenske pretenia que les seves obres fossin replicables i no les restringia a una edició limitada. A més, dinamitava l'imperatiu econòmic del mercat de l'art posant-les a la venda al preu del cost material. Segons ella, «l'art és una mercaderia de contemporaneïtat transitòria [...] Em costa molt d'acceptar que l'art no pugui aportar res per solucionar els problemes socials que ens constrenyen.» El 1968, decebuda amb

els límits de l'art, Posenenske va abandonar la seva carrera artística per dedicar-se a la sociologia, un camp on es va especialitzar en l'estudi del treball i la producció industrial.

Tot i que Posensenke va mantenir una intensa activitat expositiva durant els anys en què va exposar com a artista –juntament amb artistes com Hanne Darboven, Donald Judd i Sol LeWitt–, la seva contribució al discurs del minimalisme i el conceptualisme continua sent poc coneguda. Aquesta retrospectiva constitueix l'exploració més minuciosa de l'obra de Posenenske que s'ha fet des de la seva mort i recupera el llegat de l'artista com una veu crítica i clarivalent en el món de l'art contemporani.

L'exposició, la primera gran mostra monogràfica dedicada a l'artista alemanya a l'Estat espanyol, es podrà veure al MACBA del 18 d'octubre de 2019 al 8 de març del 2020, després de presentar-se al Dia:Beacon de Nova York (8 de març – 9 de setembre de 2019). Després del seu pas pel MACBA itinerarà per altres museus europeus: el Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen Düsseldorf (4 d'abril – 2 d'agost de 2020) i el Mudam Luxembourg – Musée d'Art Moderne Grand-Duc Jean (2 d'octubre de 2020 – 10 de gener de 2021).

El MACBA edita el catàleg en versió castellana. El llibre preten recuperar l'important llegat de Posenenske per a les futures generacions d'artistes, historiadors i públic en general. Les propostes i provocacions incloses en aquesta publicació recontextualitzen les aportacions de l'artista al discurs de les pràctiques minimalistes, conceptuals i participatives.

Charlotte Posenenske

MANIFEST

Las cosas que faig són
variables,
tan simples com sigui possible,
reproduïbles.

Són components d'un espai, ja que són com elements constructius,
sempre es poden reorganitzar en noves combinacions i posicions
i, per tant, poden alterar l'espai.

Deixo aquesta modificació per al consumidor, que una vegada i una altra
participa en la creació.

La simplicitat de les formes geomètriques bàsiques és bella i apropiada
per demostrar els principis de les modificacions racionalitzades.

Faig sèries

perquè no vull fer peces úniques per a individus,
perquè vull fer elements combinables entre si dins d'un sistema.
Per fer una cosa que sigui repetible, objectual,
i perquè és econòmic.

Les sèries poden ser prototips per a produccions en massa.

La sèrie DW (a la galeria Konrad Fischer) està feta de cartró ondulat, que
és lleuger i barat: un material de consum.

Sovint les combinacions entre els diversos elements són nombroses, de manera que
l'entorn espacial es veu alterat més substancialment. En aproximar-se
a les dimensions de l'arquitectura, es distingeixen cada vegada més
dels objectes de la galeria.

Són cada vegada menys reconeixibles com a "obres d'art".

Els objectes haurien de tenir el caràcter objectual dels productes industrials.

L'antiga categorització de les arts ja no existeix. L'artista del
futur hauria d'haver de treballar amb un equip d'especialistes en un laboratori de
desenvolupament.

Tot i que el desenvolupament formal de l'art ha anat progressant cada cop més ràpid,
la seva funció social ha anat en retrocés.

L'art és una mercaderia amb un significat transitori, el mercat és diminut,
i el prestigi i els preus s'incrementen com menys quotidià és el material.

És difícil per a mi assumir el fet que l'art no pot contribuir gens ni mica a
resoldre els problemes socials més urgents.

Offenbach, 11 de febrer de 1968

Charlotte Posenenske

ÀMBITS/ LLISTAT d' OBRA

SALA 1

A principi de la dècada de 1950, Charlotte Posenenske va estudiar art a Stuttgart amb el pintor i escenògraf Willi Baumeister, que la va introduir en l'art de la modernitat i el constructivisme soviètic. Va ser quan va néixer en ella l'interès per la definició d'espais i la producció col·lectiva, àmbits que va començar a explorar a través dels vestits volumètrics i dels decorats amb diferents capes que va fer entre 1952 i 1956, quan treballava de figurinista i escenògrafa.

Les primeres obres de Posenenske sobre paper, **Rasterbilder** (dibuixos reticulars, 1956-1957), presenten una connexió important amb les seves escultures posteriors per l'ús de la repetició, la serialitat i la variació sobre una quadrícula concreta. D'altra banda, tot i que les seves Spachtelarbeiten (obres amb espàtula) comparteixen afinitats estètiques amb l'informalisme i l'expressionisme abstracte, Posenenske preferia treballar amb gestos mecànics i repetitius mitjançant els quals estenia i gratava la pintura intermitentment sobre el suport pictòric de la composició.

Per a Posenenske, l'arquitectura va ser un referent important, i no només va influir en la seva obra, sinó que també va col·laborar en alguns projectes arquitectònics tant al principi com al final de la seva carrera artística. En l'exposició podem veure part de la documentació de les intervencions i propostes de l'artista per a projectes arquitectònics.

Pintura reticular
Grid Picture
Rasterbild
c. 1956-1957

Pintura de caseïna sobre paper
43,8 x 31,1 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt, Galerie Mehdi Chouakri, Berlin,
and Peter Freeman, Inc., New York/Paris

Pintura reticular
Grid Picture
Rasterbild
c. 1956-1957

Pintura de caseïna sobre paper
43,5 x 31 cm

Col·lecció particular, Esslingen, Alemanya

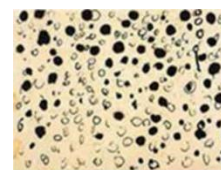
Pintura reticular
Grid Picture
Rasterbild
c. 1956-1957

Pintura de caseïna sobre paper
43,8 x 31,1 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt, Galerie Mehdi Chouakri, Berlin,
and Peter Freeman, Inc., New York/Paris

Pintura reticular
Grid Picture
Rasterbild
c. 1956-1957

Pintura de caseïna sobre paper
29,5 x 40 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt, Galerie Mehdi Chouakri, Berlin,
and Peter Freeman, Inc., New York/Paris

Pintura reticular (semicircles)
Pintura reticular (semi círculos)
Grid Picture [Semicircles]
Rasterbild (Halbkreise)
1957

Llapis sobre paper
48 x 50,2 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt am Main, Mehdi Chouakri, Berlin
and Peter Freeman, New York/Paris, and Take Ninagawa, Tokyo

Pintura reticular
Grid Picture
Rasterbild
1957

Pintura de caseïna i llapis sobre paper
58,5 x 48 cm

Col·lecció Markus Michalke

Pintura reticular
Grid Picture
Rasterbild
1957

Paper i cartró
38 x 62 cm

Col·lecció particular, Dallas

A *Spachtelarbeiten* (Obres amb espàtula, 1956-1965), l'artista escampa la pintura sobre el suport pictòric i després la rasca, de manera que configura un camp texturat en capes. La imatge es crea a partir d'un procés d'addició i sostracció que privilegia l'acció de marcar sobre la resolució composicional.

Obra amb espàtula
Obra con espátula
Palette-Knife Work
Spachtelarbeit
1957

Pintura de caseïna i tinta sobre paper
39,7 x 49,8 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt, Galerie Mehdi Chouakri, Berlin,
and Peter Freeman, Inc., New York/Paris

Obra amb espàtula
Obra con espátula
Palette-knife work
1959

Oli sobre paper
42 x 65 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Mehdi Chouakri, Berlin, Peter Freeman, New York
and Take Ninagawa, Tokyo

Obra amb espàtula
Obra con espátula
Palette-Knife Work
Spachtelarbeit
c. 1959

Oli sobre tauler de fibra
39 x 44,7 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt, Galerie Mehdi Chouakri, Berlin,
Peter Freeman Inc., New York/Paris, and Konrad Fischer Galerie, Düsseldorf

Obra amb espàtula
Obra con espátula
Palette-knife work
1959

Oli sobre paper
36 x 48 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Mehdi Chouakri, Berlin, Peter Freeman, New York
and Take Ninagawa, Tokyo

Obra amb espàtula
Obra con espátula
Palette-knife work
1959

Oli sobre paper
41,5 x 32 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Mehdi Chouakri, Berlin, Peter Freeman, New York
and Take Ninagawa, Tokyo

Obra amb espàtula
Obra con espátula
Palette-knife work
1962

Acrílic sobre paper
62 x 90 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Mehdi Chouakri, Berlin, Peter Freeman, New York
and Take Ninagawa, Tokyo

Obra amb espàtula
Obra con espátula
Work with a spatula
1962

Acrílic sobre paper
36 x 48 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Mehdi Chouakri, Berlin, Konrad Fischer,
Düsseldorf, Peter Freeman, New York and Take Ninagawa, Tokyo

Obra amb espàtula
Obra con espátula
Palette-knife work
s.d.

Acrílic sobre paper
50 x 75 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Mehdi Chouakri, Berlin, Konrad Fischer,
Düsseldorf, Peter Freeman, New York and Take Ninagawa, Tokyo

Obra amb espàtula
Obra con espátula
Palette-Knife Work
Spachtelarbeit
1964

Acrílic sobre paper
50 x 64,8 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt, Galerie Mehdi Chouakri, Berlin,
Peter Freeman, Inc., New York/Paris, and Take Ninagawa, Tokyo

Obra amb espàtula
Obra con espátula
Palette-Knife Work
Spachterlarbeit
1961

Acrílic sobre tauler de fibra
53,1 x 64,8 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt, Galerie Mehdi Chouakri, Berlin,
Peter Freeman Inc., New York/Paris, and Konrad Fischer Galerie, Düsseldorf

Obra amb espàtula
Obra con espátula
Palette-Knife Work
Spachtelarbeit
1961

Acrílic sobre tauler de fibra
86,4 x 64 cm

Col·lecció particular, Dallas

Obra amb espàtula (paisatge)
Obra con espátula (paisaje)
Palette-Knife Work [Landscape]
Spachtelarbeit (Landschaft)
Sd

Acrílic sobre paper
24 x 32,1 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt, Galerie Mehdi Chouakri, Berlin,
Peter Freeman Inc., and Take Ninagawa, Tokyo

Sense títol
Sin título
Untitled
Ohne Titel
1962

Collage sobre paper
61 x 44 cm

Col·lecció particular, New York

Escenografia i arquitectura

A principis de la dècada de 1950, Posenenske va estudiar art a Stuttgart amb el pintor i escenògraf Willi Baumeister (1889-1955). Gràcies als estudis amb Baumeister, l'artista va desenvolupar un agut sentit de l'espacialitat que va explorar inicialment creant vestuaris teatrals volumètrics i decorats amb diverses capes. Aquests treballs anticipaven la profunditat perceptiva dels seus dibuixos i escultures. Com demostren els esbossos exposats, el vestuari monocromàtic per a una representació de 1952 de l'òpera *Turandot* de Puccini confereix a cada personatge una presència cilíndrica o polièdrica a l'escenari. D'una manera semblant, les mampares superposades que va realitzar per a la posada en escena de *Peau d'ours* (Pell d'os, 1950) de Paul Willems el 1953 recorden les imatges reticulars de *Rasterbilder*.

L'interès de Posenenske per l'arquitectura no sols es plasma en la seva obra, sinó que la va animar a participar en projectes concrets tant al principi com al final de la seva carrera artística. En aquesta sala es mostren esbossos i fotografies del mural que va crear per a una escola primària dissenyada pel seu marit, l'arquitecte Paul Posenenske, a Hainstadt, Alemanya, així com esbossos de propostes de dissenys per al Sindlingen Community Center, que no es van dur a terme.

Disseny de vestuari per Turandot de Giacomo Puccini (1926)
Diseño de vestuario para Turandot de Giacomo Puccini (1926)
Costume design for Giacomo Puccini's Turandot (1926)
1952

Guaix i llapis sobre paper
35,4 x 24,9 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Disseny de vestuari per Turandot de Giacomo Puccini (1926)
Diseño de vestuario para Turandot de Giacomo Puccini (1926)
Costume design for Giacomo Puccini's Turandot (1926)
1952

Guaix i llapis sobre paper
33,4 x 25 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Disseny de vestuari per Turandot de Giacomo Puccini (1926)
Diseño de vestuario para Turandot de Giacomo Puccini (1926)
Costume design for Giacomo Puccini's Turandot (1926)
1952

Guaix i llapis sobre paper
35,1 x 24,7 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Esbós per al conjunt de Carmen de George Bizet (1875)
Sketch for set of George Bizet's Carmen (1875)
Sketch for set of George Bizet's Carmen (1875)
1952

Grafit sobre paper
37,7 x 50 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Esbós per al conjunt del Peau d'Ours de Paul Willems (Bearskin, o Bärenhäuter a Alemanya, 1950)
Sketch for the set of Paul Willems's Peau d'Ours (Bearskin, or Bärenhäuter in German, 1950)
Sketch for the set of Paul Willems's Peau d'Ours (Bearskin, or Bärenhäuter in German, 1950)
1953

Guaix sobre paper
25,4 x 40,8 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Arquitectura

Esbossos per a una pintura mural de vuit parts per a l'escola primària de Hainstadt, Alemanya
Bocetos para una pintura mural de ocho partes para la escuela primaria en Hainstadt, Alemania
Sketches for an eight-part wall painting for the primary school in Hainstadt, Germany
1957

Tècnica mixta sobre cartró
19 x 37 cm 8 pieces

Col·lecció Rigo-Saitta

Mural per a exterior de l'escola primària, Hainstadt, Alemanya
Mural para exterior de la escuela primaria, Hainstadt, Alemania
Mural for primary school exterior, Hainstadt, Germany
1958

Fotografia a les sals de plata
21 x 27 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Mural per a exterior de l'escola primària, Hainstadt, Alemanya
Mural para exterior de la escuela primaria, Hainstadt, Alemania
Mural for primary school exterior, Hainstadt, Germany
1958

Fotografia a les sals de plata
21 x 27 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Mural per a exterior de l'escola primària, Hainstadt, Alemanya
Mural para exterior de la escuela primaria, Hainstadt, Alemania
Mural for primary school exterior, Hainstadt, Germany
1958

Fotografia a les sals de plata
17 x 22,8 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Dibuix del Sindlingen Community Center
Dibujo del Sindlingen Community Center
Design for Sindlingen Community Center
1968

Llapis i pintura sobre paper
44,5 x 87,5 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt, Galerie Mehdi Chouakri, Berlin,
and Peter Freeman, Inc., New York/Paris

SALA 2

Les obres exposades en aquesta sala posen de manifest la transició en l'obra de Posenenske. A *Streifenbilder* (quadres de ratlles), l'artista redueix la seva paleta de colors a colors primaris i el negre i fa servir retoladors i cinta adhesiva per crear unes línies molt precises i formes geomètriques. Tot seguit trobem els *Spritzbilder*, una sèrie de pintures sobre paper fetes amb un esprai de pistola, la qual cosa elimina el contacte directe de l'artista amb l'obra i crea alhora una sensació de volum mitjançant diferents densitats de pintura. L'artista també posa de manifest el seu interès per l'exploració espacial i la tridimensionalitat. La sèrie *Plastische Bilder* (imatges esculturals), iniciada el 1965, marca el principi de l'obra tridimensional de Posenenske. Es tracta de peces úniques executades primer amb paper i més tard amb plaques metàl·liques esmaltades.

Posenenske rebutja l'objecte artístic únic i singular i manifesta un clar interès pels objectes produïts de manera industrial. D'aquí la seva creació de les sèries A, B i C, que, al contrari de les peces úniques de *Plastische Bilder*, estan fabricades en sèrie a partir dels seus dibuixos esquemàtics i en quantitats il·limitades. Aquestes sèries es poden exposar ja sigui penjades a la paret o bé disposades al terra, en grups de dues peces o més.

Al centre de la sala, la seva obra *Drehflügel Serie E*, de nova fabricació, convida el públic a participar i recompondre al seu gust tant l'obra com l'espai del voltant.

L'interès de l'artista en els elements tècnics i industrials que poblen el paisatge es veu reflectit a *Monotonie ist schön*, una filmació en super-8 feta per Posenenske durant un viatge per carretera als Països Baixos amb Paul Maenz i Peter Roehr.

Quadres de ratlles i pintures polvoritzades

Per a *Streifenbilder* (Quadres de ratlles, 1965), Posenenske va limitar la seva paleta a colors primaris i negre i va simplificar els seus gestos reduint-los a marques lineals ben definides. Aquestes obres estan fetes amb retoladors o amb tires de cinta adhesiva sobre el paper. L'artista també va experimentar amb la il·lusió de projecció espacial, aplicant color amb una pistola polvoritzadora per crear les *Spritzbilder* (Pintures polvoritzades, 1964-1965). En aquest cas, les gradacions de taques de pintura generen protuberàncies i sinuoses ondulacions.

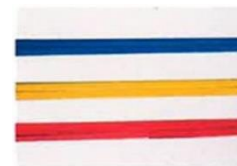
Quadre de ratlles
Cuadro a rayas
Striped Picture
Streifenbild
1965

Tires adhesives sobre paper
16,3 x 23,8 cm

Daimler Art Collection, Stuttgart/Berlin

Quadre de ratlles
Cuadro a rayas
Striped picture
Streifenbild
1965

Retolador sobre paper
13 x 18 cm

Daimler Art Collection, Stuttgart/Berlin

Esbós en color
Boceto en color
Colored Sketch
Farbige Skizze
1965

Retolador sobre paper
34 x 24,1 cm

Col·lecció John i Liz Carroll

Esbós en color
Boceto en color
Colored Sketch
Farbige Skizze
1965

Retolador sobre paper
34 x 24,1 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt, Galerie Mehdi Chouakri, Berlin,
and Peter Freeman, Inc., New York/Paris

Quadre de ratlles
Cuadro a rayas
Striped Picture
Streifenbild
1965

Retolador sobre paper
26,7 x 21 cm

Col·lecció de Michael Straus, Birmingham, Alabama

Quadre de ratlles
Cuadro a rayas
Striped Picture
Streifenbild
1965

Tires adhesives sobre paper
33,4 x 23,5 cm

Col·lecció Deutsche Bank

Pintura polvoritzada
Pintura pulverizada
Sprayed Picture
Spritzbild
1964-1965

Pintura en esprai sobre paper
34 x 24 cm

Col·lecció Markus Michalke

Pintura polvoritzada
Pintura pulverizada
Sprayed Picture
Spritzbild
1965

Pintura en esprai sobre tauler de fibra
65 x 49 cm

Col·lecció particular

Sense títol
Sin título
Untitled
Ohne Titel
c. 1965-1966

Pintura en esprai sobre paper
65 x 99,5 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt, Galerie Mehdi Chouakri, Berlin,
Peter Freeman Inc., New York/Paris, and Take Ninagawa, Tokyo

Plec
Plieue
Fold
Faltung
1966

Pintura en esprai sobre paper
64 x 90 cm

MUSEUM MMK FÜR MODERNE KUNST
Préstec de Commerzbank AG, Frankfurt

Plec
Plieue
Fold
Faltung
1964

Pintura en esprai sobre paper
30 x 37 cm

Daimler Art Collection, Stuttgart/Berlin

Sense títol
Sin título
Untitled
Ohne Titel
1965-1966

Pintura en esprai sobre paper
59 x 39 cm

MUSEUM MMK FÜR MODERNE KUNST
Préstec de Commerzbank AG, Frankfurt

Quadres escultòrics

Després d'un viatge a Nova York a la primavera de 1965, Posenenske va desenvolupar els *Plastische Bilder* (Quadres escultòrics, 1965-1966), realitzats amb paper o metall flexible arrugat o doblegat, que sobresurt de la paret en formes regulars. Algunes d'aquestes peces estan pintades d'una manera que recorda les pintures polvoritzades, creant una tensió que juga amb els efectes òptics del color i els plecs físics del suport subjacent.

Quadre escultòric
Cuadro escultórico
Sculptural Picture
Plastisches Bild
1966

Pintura en esprai sobre planxa de llauna
53,5 x 61,5 x 8,5 cm

Col·lecció particular

Plec diagonal
Pliege diagonal
Diagonal Fold
Diagonale Faltung
1966

Pintura en esprai sobre alumini
51,5 x 75 x 25 cm

Col·lecció de Gail i Tony Ganz

Plec blanc
Pliege blanco
White Fold
Weisse Faltung
1966

Pintura en esprai sobre planxa d'alumini
51 x 72 x 14 cm

Col·lecció Peter Freeman

Plec blau
Plieque azul
Blue Fold
Blaue Faltung
1965

Pintura en esprai sobre planxa d'alumini
86 x 100,5 x 14,5 cm

Col·lecció particular

Objecte mural
Objeto mural
Wall Object
Wandobjekt
1966

Pintura en esprai sobre planxa d'alumini
80 x 75 x 15 cm

Col·lecció particular, Essen, Alemanya

Plec
Plieque
Fold
Faltung
1966

Pintura en esprai sobre alumini
71,5 x 67 x 16 cm

Col·lecció particular, Dallas

Plec
Plieque
Fold
Faltung
1966

Pintura en esprai sobre planxa d'alumini
74,9 x 74,9 x 14 cm

Col·lecció Centre Pompidou, Paris Musée national d'art moderne-Centre de création industrielle

Sèries A, B i C

Cal buscar l'origen de la *Sèrie A* (començada el 1966), la *Sèrie B* i la *Sèrie C* (totes dues començades el 1967) en l'interès de Posenenske pels objectes de producció industrial. Aquests elements monocromàtics es troben penjats a la paret o col·locats a terra en grups de dos

o més. A diferència dels quadres escultòrics, que són peces úniques, els relleus trenquen amb les expectatives imperants per a les obres d'art: són de fabricació industrial, produïts en quantitats il·limitades, i els consumidors els poden disposar com vulguin.

Les soldadures internes que uneixen els relleus s'han deixat deliberadament a la vista, per ressaltar tant la tasca creativa de l'artista com la feina que comporta la producció de l'objecte. Malgrat que molts artistes minimalistes de l'època compartien amb Posenenske la idea de delegar la fabricació de l'obra, no n'hi va haver cap que es resistís tant com ella al principi de singularitat que regeix en el mercat de l'art. L'artista fa servir el serialisme –aquí concebut com un sistema estructural obert– per introduir la indeterminació en la presentació de la seva obra i per delegar-ne radicalment l'acció compositiva als consumidors.

Relleus Sèrie A
Relieves Serie A
Reliefs Serie A
1966

Planxa d'acer
100 x 50 x 14 cm

Col·lecció de Markus Michalke

Relleus Sèrie A
Relieves Serie A
Reliefs Serie A
1966

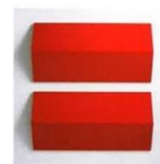
Pintura en esprai sobre planxa d'acer
100 x 50 x 14 cm c/u

Col·lecció La Gaia, Busca, Itàlia

Relleus Sèrie B
Relieves Serie B
Reliefs Serie B
1967

Pintura en esprai sobre planxa d'alumini
100 x 50 x 15 cm c/u

Col·lecció Harvard Art Museums/Busch-Reisinger Museum; Purchase in memory of Eda K. Loeb

Relleus Sèrie B
Relieves Serie B
Reliefs Serie B
1967

Pintura en esprai sobre planxa d'alumini
100 x 50 x 14 cm c/u

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt, Galerie Mehdi Chouakri, Berlin,
and Peter Freeman, Inc., New York/Paris

Relleus Sèrie B
Relieves Serie B
Reliefs Series B
1967

Pintura en esprai sobre planxa d'alumini
100 x 52 x 14 cm c/u

Col·lecció MUSEUM MMK FÜR MODERNE KUNST
Préstec de Commerzbank AG, Frankfurt

Relleus Sèrie B
Relieves Serie B
Reliefs Serie B
1967

Pintura polvoritzada sobre planxa d'alumini
100 x 50 x 14 cm c/u

Col·lecció Fundación Helga de Alvear, Madrid/Cáceres

Relleus Sèrie B
Relieves Serie B
Reliefs Series B
1967

Pintura en esprai sobre planxa d'alumini
100 x 50 x 14 cm c/u

MUSEUM MMK FÜR MODERNE KUNST

Adquisició amb fons de 09+10+11 Fonds (Michael Baum, Ulrike Crespo, Dr.
Christian Duve, Stiftung Giersch, Harald Quandt Holding, Dr. Thomas Jetter, Adrian
Koerfer, Lyson Architekten und Ingenieure, et al.)

Relleus Sèrie B
Relieves Serie B
Reliefs Serie B
1967

Pintura polvoritzada sobre planxa d'alumini
100 x 50 x 14 cm c/u

Col·lecció Fundação de Serralves–Museu de Arte Contemporânea, Porto, Portugal. Adquisició
2013

Relleus Sèrie B
Relieves Serie B
Reliefs Serie B
1967

Pintura polvoritzada sobre planxa d'alumini
4 units 100 x 50 x 14 cm c/u

Daimler Art Collection, Stuttgart/Berlin

Relleus Sèries B
Relieves Series B
Reliefs Serie B
1967

Pintura polvoritzada sobre planxa d'alumini
100 x 50 x 14 cm each of 4

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt, Galerie Mehdi Chouakri, Berlin,
and Peter Freeman, Inc., New York/Paris

Relleus Sèrie B
Relieves Serie B
Reliefs Serie B
1967

Pintura polvoritzada sobre planxa d'alumini
100 x 50 x 14 cm c/u

Col·lecció Evonik-Kunstsammlung

Relleus Sèrie C
Relieves Serie C
Reliefs Serie C
1967

Pintura polvoritzada sobre planxa d'alumini
8 units 40 x 125 x 40 cm c/u

Daimler Art Collection, Stuttgart/Berlin

Sèrie E

Consistent en formes escultòriques que van d'un a dos metres d'altura, *Drehflügel Serie E* (Fulles batents Sèrie E) inclou de quatre a vuit panells subjectes als eixos verticals d'un marc cúbic o triangular amb frontisses que permeten que els panells girin. En aquesta sala s'hi presenta una d'aquestes peces triangulars de nova producció. El públic està convidat a manipular espontàniament aquesta obra per crear espais tancats a l'exterior o bé oberts i porosos.

Fulles batents Sèrie E
Hojas batientes Serie E
Revolving Vanes Series E
Drehflügel Serie E
1967-1968/2018

Pintura en esprai sobre planxa d'alumini
190 x 200 x 200 cm with 6 closed doors

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt am Main, Mehdi Chouakri, Berlin and Peter Freeman, New York

La monotonía és bella

Posenenske va filmar la pel·lícula en Super 8 *Monotonie ist schön* (La monotonía és bella, 1968) des de la finestra del cotxe durant un viatge pels Països Baixos amb Paul Maenz i Peter Roehr. El film captura el paisatge construït de dics, ponts, pals elèctrics i autopistes sobre el teló de fons del camp holandès. D'aquesta manera reflecteix la preocupació de l'artista per la producció industrial i la repetició.

La monotonía és bella
La monotonía es bella
Monotony is Nice
Monotonie ist Schön
1968

Pel·lícula de 8 mm transferida a DVD
14 min 22 s

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Sala III

Sèries D i DW

La producció massiva i la variabilitat formen part del nucli dur dels treballs de Posenenske. La *Sèrie D* (1967) consisteix en sis formes realitzades en làmines d'acer galvanitzat. Encara que pel seu aspecte semblen conductes de ventilació estàndard, es tracta de tubs construïts a mida segons les instruccions i dibuixos de l'artista. En els gairebé cinquanta anys transcorreguts des que en va començar la producció, les tècniques de galvanització han canviat substancialment i avui dia es produeixen superfícies metàl·liques cada vegada més uniformes. Aquest canvi salta a la vista quan es comparen els prototips de la *Sèrie D* amb els de nova fabricació. Poc després de conceptualitzar la *Sèrie D*, Posenenske va crear la *Sèrie DW* (1967), una variant de només quatre formes produïda en cartró.

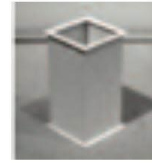
Com en el cas dels relleus, els mòduls de les sèries *D* i *DW* es poden combinar a voluntat del consumidor, fet que suposa renunciar a una part de l'autoria de l'obra artística. Tot i que els elements individuals de les dues sèries són relativament petits, quan es combinen, el resultat pot assolir proporcions gegantines. Aquests grans muntatges requereixen cooperació per dur-se a terme. Les persones que hi participen han de coordinar minuciosament els seus moviments per acoblar els diversos elements. Aquesta activitat sincronitzada suggereix un model alternatiu a les estructures jeràrquiques tradicionals de presa de decisions, i prefigura la posterior dedicació de Posenenske a l'estudi sociològic del treball organitzat.

Per ser fidels a l'esperit de la pràctica de l'artista, la disposició de la *Sèrie D* es modificarà en dues ocasions en el transcurs de l'exposició.

Tubs quadrats Sèrie D
Tubos cuadrados Serie D
Square Tubes Series D
Vierkantröhre Serie D
1967
Xapa d'acer galvanitzat (Prototipo original)
230 x 46 x 46 cm

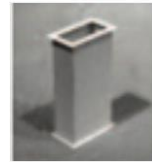
Tubs quadrats Sèrie D
Tubos cuadrados Serie D
Square Tubes Series D
Vierkantrohre Serie D
1967/2018

Acer
91,4 x 45,7 x 45,7 cm each of 22

Dia Art Foundation

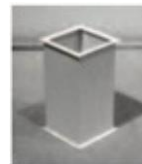
Tubs quadrats Sèrie D
Tubos cuadrados Serie D
Square Tubes Series D
Vierkantrohre Serie D
1967/2018

Acer
91,4 x 45,7 x 22,9 cm c/u

Dia Art Foundation

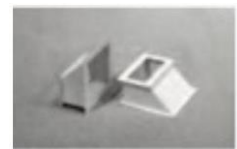
Tubs quadrats Sèrie DW
Tubos cuadrados Serie DW
Square Tubes Series DW
Vierkantrohre Serie DW
1967/2018

Cartró
140 x 70 x 70 cm c/u

Dia Art Foundation

Tubs quadrats Sèrie DW
Tubos cuadrados Serie DW
Square Tubes Series DW
Vierkantrohre Serie DW
1967/2018

Cartró
68,6 x 68,6 cm c/u

Dia Art Foundation

Tubs quadrats Sèrie D
Tubos cuadrados Serie D
Square Tubes Series D
Vierkantrohre Serie D
1967/2018

Acer
53 x 50 x 23 cm c/u

Dia Art Foundation

Tubs quadrats Sèrie D
Tubos cuadrados Serie D
Square Tubes Series D
Vierkantrohre Serie D
1967/2018

Acer
53 x 23 x 50 cm c/u

Dia Art Foundation

Tubs quadrats Sèrie DW
Tubos cuadrados Serie DW
Square Tubes Series DW
Vierkantrohre Serie DW
1967/2018

Cartró
53 x 23 x 50 cm c/u

Dia Art Foundation

Tubs quadrats Sèrie D
Tubos cuadrados Serie D
Square Tubes Series D
Vierkantrohre Serie D
1967/2018

Acer
45,7 x 45,7 x 45,7 cm c/u

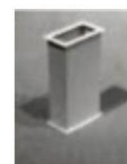
Dia Art Foundation

Tubs quadrats Sèrie DW
Tubos cuadrados Serie DW
Square Tubes Series DW
Vierkantrohre Serie DW
1967/2018

Cartró
140 x 70 x 70 cm c/u

Dia Art Foundation

Tubs quadrats. Sèrie D
Tubos cuadrados. Serie D
Square Tubes. Series D
1967 (2010)

Reconstrucció. Acer
2 elements 50 x 92 x 50 cm c/u
1 element connector 50 x 83 x 35 cm

Col·lecció MACBA. Fundació MACBA

Tubs quadrats. Sèrie D
Tubos cuadrados. Serie D
Square Tubes. Series D
1967 (2010)

Reconstrucció. Acer
260 x 50 x 100 cm

Col·lecció MACBA. Fundació MACBA

Tubs quadrats Sèrie D
Tubos cuadrados Serie D
Square Tubes Series D
Vierkantrohre Serie D
1967/2018

Acer
53 x 23 x 50 cm c/u

Dia Art Foundation

Relleus Sèrie B
Relieves Serie B
Reliefs Serie B
1967/2018

Pintura polvoritzada sobre planxa d'alumini
100 x 50 x 14 cm c/u

Dia Art Foundation

Relleus Sèrie B
Relieves Serie B
Reliefs Serie B
1967/2008-2011

Pintura polvoritzada sobre planxa d'alumini
100 x 50 x 14 cm c/u

Dia Art Foundation

Relleus Sèrie B
Relieves Serie B
Reliefs Serie B
1967/2008-2011

Pintura polvoritzada sobre planxa d'alumini
100 x 50 x 14 cm c/u

Dia Art Foundation

Relleus Sèrie C
Relieves Serie C
Reliefs Serie C
1967/2018

Pintura polvoritzada sobre planxa d'alumini

100 x 50 x 14 cm c/u
Dia Art Foundation

Sala IV

La creixent implicació de Posenenske en el camp de l'arquitectura es fa evident en els diagrames per a un corpus d'obres de la *Sèrie E* concebut el 1967-1968, però que no es va arribar a realitzar en vida de l'artista: *Raumteiler*, com s'ha denominat pòstumament, o divisions. Per a aquesta exposició, s'ha produït la peça *Grosser Raumteiler Serie E* (Envans mòbils Sèrie E), consistent en dos envans adossats a les parets en angle recte que poden tancar-se formant un cub. Es convida el públic a interactuar movent els envans per reconfigurar l'espai de la sala.

Fulles batents Sèrie E
Hojas batientes Serie E
Revolving Vane Series E
Drehflügel Serie E
1968/2019

Fusta
200 x 200 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Diagrama de Sèries E
Diagrama de Series E
Diagram of Series E
1967-1968

Serigrafia sobre paper
21,2 x 41,7 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Conceptes de partició no realitzats per Sèries E
Conceptos de partición no realizados para Series E
Unrealized partition concepts for Series E
1967

Serigrafia sobre paper
29,2 x 58,7 cm

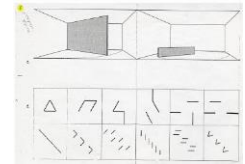
Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Conceptes de partició no realitzats per Sèries E
Conceptos de partición no realizados para Series E
Unrealized partition concepts for Series E
1967

Serigrafia i retolador sobre paper
21 x 29,7 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Esbossos per a configuracions Sèries DW
Bocetos para configuraciones Series DW
Sketches of configurations for Series DW
1967

Retolador sobre paper
29,5 x 21 cm

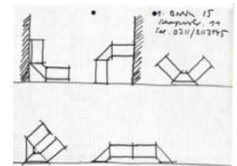
Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Esbossos per a vèries configuracions de Tubs Quadrats Sèrie DW, ABC art, cool art, minimum art, minimal art, primary structure, neue Monumente, IMI art, Rene Block Gallery, June-July 1968
Bocetos para varias configuraciones de Tubos Cuadrados Sèrie DW, ABC art, cool art, minimum art, minimal art, primary structure, neue Monumente, IMI art, Rene Block Gallery, June-July 1968
Sketches for various configurations of the Square Tubes Series DW, ABC art, cool art, minimum art, minimal art, primary structure, neue Monumente, IMI art, Rene Block Gallery, June-July 1968
1968

Retolador sobre paper
21 x 29,5 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Documentació

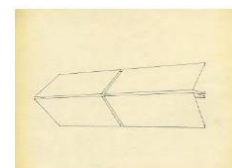
Els esbossos i projectes on es veuen diverses disposicions de les obres demostren les infinites possibilitats de canvi i l'adaptabilitat de les peces escultòriques de Posenenske. Les notes mecanografiades categoritzen les obres, així com les llistes de preus; tot això posa de manifest el rigor i la integritat que va caracteritzar la pràctica de l'artista.

Dos vídeos de Gerry Schum documenten el muntatge de la *Sèrie D* i la *Sèrie DW* de Posenenske. El primer, *Konsumkunst-Kunstkonsum* (Art de consum-consum d'art, 1968), mostra l'artista instal·lant la *Sèrie D* en una illa de vianants d'Offenbach, a Alemanya. El segon mostra una posada en escena, semblant a un happening, del procés de muntatge com a part del cèlebre esdeveniment a la Galerie Dorothea Loehr conegut com a *Dies alles Herzchen wird einmal Dir gehören* (Algun dia, amor meu, tot això serà teu, 1967), on Posenenske va dirigir el muntatge i remuntatge de la *Sèrie DW* durant tota la vetllada.

Un conjunt de fotografies en blanc i negre mostren les instal·lacions pòstumes organitzades per Burkhard Brunn entre 1986 i 1989: a l'hangar de Lufthansa de l'aeroport de Frankfurt (nou muntatge de 1986 de la instal·lació de 1967), al Großmarkthalle (1988) i a l'estació central de Frankfurt (1989), i al Deutsche Bank (1989).

Esbossos per a configuracions per Sèrie C
Bocetos para configuraciones para Serie C
Sketches of configurations for Series C
1967

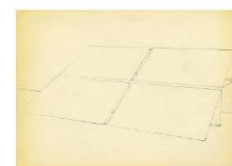
Impressió sobre paper
21,2 x 29,8 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Esbossos per a configuracions per Sèrie C
Bocetos para configuraciones para Serie C
Sketches of configurations for Series C
1967

Impressió sobre paper
21 x 29,7 cm

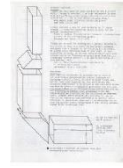

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Art and Project Bulletin 4 (January 1969)

1969

Dimensions: 29,5 x 21 cm
Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Art and Project Bulletin 1 (September 1968)

1968

Serigrafia sobre paper
Dimensions: 15,4 x 21 cm front cover
Dimensions: 29,8 x 42 cm open
Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

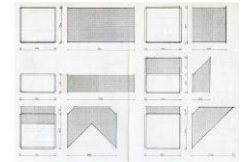
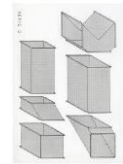

Diagrama dels elements per Sèrie D
Diagrama de los elementos para Serie D
Diagram of Elements for Series D
1967

Serigrafia sobre paper
29,8 x 20,7 cm

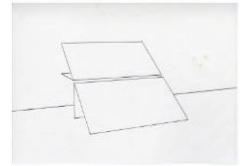
Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Esbossos per a configuracions per Sèrie C
Bocetos para configuraciones para Serie C
Sketches of configurations for Series C
1967

Tinta sobre paper
21 x 29,5 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Esbossos per a configuracions per Sèrie C
Bocetos para configuraciones para Serie C
Sketches of configurations for Series C
1967

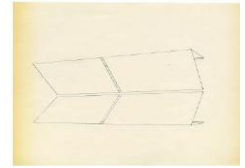
Tinta sobre paper
21 x 29,5 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Esbossos per a configuracions per a Sèrie C
Bocetos para configuraciones para Serie C
Sketches of configurations for Series C
1967

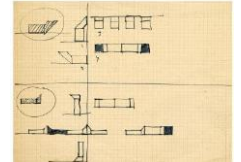
Impressió sobre paper
21 x 29,7 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Esbossos per a configuracions Sèries D o DW
Bocetos para configuraciones Series D o DW
Sketches of configurations for Series D or DW
s.d.

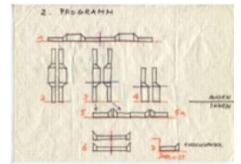
Retolador sobre paper
21,1 x 28,4 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Esbossos per a vàries configuracions de Tubs quadrats Sèrie DW, "Dies alles, Herzchen, wird einmal dir gehören", Galerie Loehr, Frankfurt am Main, 9 de setembre, 1967
Bocetos para varias configuraciones de Tubos cuadrados Serie DW, "Dies alles, Herzchen, wird einmal dir gehören", Galerie Loehr, Frankfurt am Main, 9 de septiembre, 1967
Sketches for various configurations of the Square Tubes Series DW, "Dies alles, Herzchen, wird einmal dir gehören", Galerie Loehr, Frankfurt am Main, September 9, 1967
1967

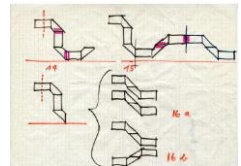
Retolador sobre paper
21 x 29,5 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Esbossos per a configuracions Sèries DW
Bocetos para configuraciones Series DW
Sketches of configurations for Series DW
1967

Retolador sobre paper
21 x 29,5 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Text inèdit per Dies alles, Herzchen, wird einmal dir gehören
Texto inédito para Dies alles, Herzchen, wird einmal dir gehören
Unpublished text intended for Dies alles, Herzchen, wird einmal dir gehören
1967

Tinta sobre paper
29,7 x 21 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Esbossos per a configuracions de les Sèries DW
Bocetos para configuraciones de Series DW
Sketches of configurations for Series DW
1967

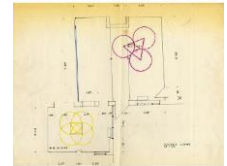
Tinta sobre paper
29,7 x 21 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Esbós per a configuració Sèries E
Boceto para configuración Series E
Sketch of configuration for Series E
1967-1968

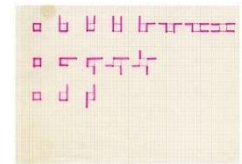
Serigrafia i retolador sobre paper
29,7 x 38,9 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Esbós per a configuració Series E
Boceto para configuración Series E
Sketch of configuration for Series E
1967-1968

Retolador sobre paper
21 x 29,7 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Esbós per a configuració Sèries E
Boceto para configuración Series E
Sketch of configuration for Series E
1967-1968

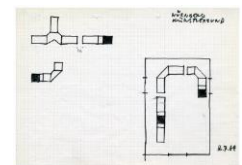
Retolador sobre paper
21,2 x 29,6 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Esbossos per a configuraciones Sèries D o DW, Deutscher Künstlerbund, Kunsthalle
Bocetos para configuraciones Series D o DW, Deutscher Künstlerbund, Kunsthalle
Sketches of configurations for Series D or DW, Deutscher Künstlerbund, Kunsthalle
Nuremburg, July 20 – September 1, 1968
1968

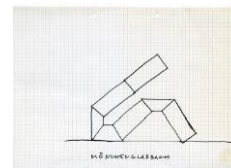
Retolador sobre paper
21 x 29,5 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Esbós per a Sèries D o DW, Mönchengladbach, Alemanya
Boceto para Series D o DW, Mönchengladbach, Alemania
Sketch for Series D or DW, Mönchengladbach, Germany
1967

Retolador sobre paper
21 x 29,6 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

"Statement" publicat a Art International 5, pàg. 50, maig 1968
"Statement" publicado en Art International 5, 50 pag, Mayo 1968
"Statement" Published in Art International 5, p. 50, May 1968
1968

Impressió sobre paper
29,5 x 21 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Làmina de plàstic blau
Lámina de plástico azul
Blue plastic sheet
1967

Plàstic. Edició de 30
29,7 x 21 cm

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Foto de Fulles batents Sèrie E
Foto Hojas batientes Serie E
Photo of Revolving Vanes Series E in taller
1967

Fotografia a les sals de plata
Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Fotos de Charlotte Posenenske i Sèrie E
Fotos de Charlotte Posenenske i Serie E
Photos of Charlotte Posenenske and Series E

1968

Fotografia color

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Llista de preus de Sèrie D i DW
Lista de precios de Serie D y DW
Price list Series D and DW

Fotografia color

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Foto de la instal·lació de Sèrie DW a Konrad Fischer
Foto de la instalación de Serie DW en Konrad Fischer
Photo of installation of Series DW at Konrad Fischer

1967

Fotografia a les sals de plata

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Foto de la instal·lació de Sèrie DW a Konrad Fischer
Foto de la instalación de Serie DW en Konrad Fischer
Photo of installation of Series DW at Konrad Fischer

1967

Fotografia a les sals de plata

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Foto de la instal·lació a l'aeroport de Frankfurt
Foto de la instalación en el aeropuerto de Frankfurt
Photo of installation at Frankfurt Airport

1967

Fotografia a les sals de plata

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Foto de la instal·lació a l'aeroport de Frankfurt
Foto de la instalación en el aeropuerto de Frankfurt
Photo of installation at Frankfurt Airport

1967

Fotografia a les sals de plata

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Fotos de l'exposició a Schweningen, Oct./Nov. 1967
Fotos de la exposición en Schweningen, Oct./Nov. 1967
Photos of exhibition at Schweningen, Oct./Nov. 1967

1967

Fotografia a les sals de plata
Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Foto Sèrie B
Fotos Serie B
Photo of Series B

Fotografia a les sals de plata
Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Foto Sèrie B
Fotos Serie B
Photo of Series B

Fotografia color

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Foto Sèrie B
Fotos Serie B
Photo of Series B

Fotografia color

Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Foto de la Sèrie B
Foto de la Serie B
Photo of Series B

Fotografia color
Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Foto de l'exposició al Wiesbaden Landesmuseum
Foto de l'exposició al Wiesbaden Landesmuseum
Photo of exhibition at Wiesbaden Landesmuseum

1967

Fotografia a les sals de plata
Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Full de contactes
Hoja de contactos
Contact prints

1967

Full de contactes
Cortesia the Estate of Charlotte Posenenske, Frankfurt

Fulles batents Sèrie E
Hojas batientes Serie E
Revolving Vanes Series E
Drehflügel Serie E
1967-1968

Pintura en esprai sobre planxa d'alumini
100 x 100 x 100 cm with 4

Col·lecció Museum of Contemporary Art Chicago, donació de Mary and Earle Ludgin

Dos vídeos de Gerry Schum documenten el muntatge de la *Sèrie D* i la *Sèrie DW* de Posenenske. El primer, *Konsumkunst-Kunstkonsum* (Art de consum-consum d'art, 1968), mostra l'artista instal·lant la *Sèrie D* en una illa de vianants d'Offenbach, a Alemanya. El segon mostra una posada en escena, semblant a un happening, del procés de muntatge com a part del cèlebre esdeveniment a la Galerie Dorothea Loehr conegut com a *Dies alles Herzchen wird einmal Dir gehören* (Algun dia, amor meu, tot això serà teu, 1967), on Posenenske va dirigir el muntatge i remuntatge de la *Sèrie DW* durant tota la vetllada.

Gerry Schum
Algun día, amor, tot això serà teu
Algún día, cariño, todo esto será tuyo
All This Darling Will Once Belong To You
Dies alles Herzchen wird einmal dir gehören
1967

Pel·lícula transferida a DVD
6 min 55 s
Hessischer Rundfunk, Frankfurt

Gerry Schum
Art de consum-consum d'art
Arte de consumo-consumo de arte
Consumption Art-Art Consumption
Kunstkonsum-Konsumkunst
1968

Pel·lícula de 16 mm transferida a DVD
29 min 26 s

WDR Westdeutscher Rundfunk, Cologne

Charlotte Posenenske

ACTIVITATS

Visites

A càrrec de Carolina Jiménez, comissària i investigadora independent, i Anna Penalva, investigadora independent. Diumenges, 12 h

Visites accessibles

Visites per a accessibilitat auditiva disponibles amb sol·licitud prèvia a educacio@macba.cat.

Programes educatius

Les coses que faig són canviables Visita-taller amb artistes per a grups de secundària, batxillerat i cicles formatius i grups amb diversitat funcional.

Del 21 d'octubre de 2019 al 5 de març de 2020.

App del MACBA

Gaudiu de les fitxes explicatives d'una selecció d'obres de l'exposició, a més d'informació detallada de les exposicions i activitats, vídeos, curiositats i tota la informació pràctica d'accés al museu.

Parlem de...

Parlem de Charlotte Posenenske: Work in Progress amb Hiuwai Chu, conservadora d'exposicions, MACBA. Dijous 24 d'octubre, 18.30 h

Parlem d'alteritat a Charlotte Posenenske: Work in Progress amb Azahara Ubera, coreògrafa.

Dijous 21 de novembre, 18.30 h

Amics del MACBA

Visites exclusives

Visita a *Charlotte Posenenske: Work in Progress* amb Hiuwai Chu, conservadora d'exposicions, MACBA. Dimecres 6 de novembre, 18 h i divendres 15 de novembre, 11 h (visita en anglès sense traducció).

Més informació a macba.cat.

Horaris

Dilluns, dimecres, dijous i divendres, d'11 a 19.30 h Dimarts no festius, tancat Dissabtes, de 10 a 20 h Diumenges i festius, de 10 a 15 h

Els dissabtes, de 16 a 20 h, l'accés al museu és gratuït.

L'entrada del museu té validesa durant un mes.

Activeu-la a la recepció i torneu tantes vegades com vulgueu.

Charlotte Posenenske

CATÀLEG

Charlotte Posenenske: Work in Progress, la primera gran mostra monogràfica dedicada a l'artista alemanya a l'Estat espanyol, recorre l'evolució de la pràctica de Posenenske des dels primers experiments amb la creació de marques i textures, fins a les escultures modulars de fabricació industrial produïdes en sèrie que els consumidors poden muntar i disposar com vulguin, passant pel període de transició dels relleus murals en alumini.

L'exposició i el llibre pretenen recuperar l'important llegat de Posenenske per a les futures generacions d'artistes, historiadors i públic en general. Les propostes i provocacions incloses en aquesta publicació recontextualitzen les aportacions de l'artista al discurs de les pràctiques minimalistes, conceptuals i participatives.

L'exposició ha estat organitzada per la Dia Art Foundation i itinaera al MACBA Museu d'Art Contemporani de Barcelona, la Kunstammlung Nordrhein-Westfalen Düsseldorf, y el Mudam Luxembourg - Musée d'Art Moderne Grand-Duc Jean.

Charlotte Posenenske

CATÀLEG

Títol	<i>Charlotte Posenenske: Work in Progress</i>
ISBN	978-84-17593-05-6 (castellà)
Data de publicació	octubre 2019
Tema del llibre	Art, escultura, Minimalisme, conceptual
Autors	Matilde Guidelli-Guidi and Liz Hirsch, Alexis Lowry, Isabelle Malz, Rita McBride, Jessica Morgan, Charlotte Posenenske, Daniel Spaulding, i Catherine Wood
Disseny	Laura Fields. Adaptació i maquetació de l'edició castellana: Mariona García
Editor	MACBA Museu d'Art Contemporani de Barcelona
Idiomes	castellà
Número d'imatges	185
Número de pàgines	248
PVP	38 €
Coberta	Tapa dura
Mida	25,4 x 19,1 cm

Charlotte Posenenske

CRONOLOGIA

1930

Neix el 28 d'octubre a Wiesbaden (Alemanya) amb el nom de Liselotte Henriette Mayer.

1940

El pare de Charlotte se suïcida per por d'acabar en un camp de concentració per la seva condició de jueu.

1942

Charlotte és expulsada de l'escola per ser una «jueva mestissa».

1942-45

Fins al final de la guerra, Charlotte i la seva mare viuen amagades.

1951

Estudia a la Staatliche Akademie der Bildenden Künste (Acadèmia de Belles Arts) de Stuttgart amb Willi Baumeister (1899-1955), artista i escenògraf.

1952

Deixa els estudis per treballar com a dissenyadora d'escenari i de vestuari al Teatre Municipal de Lübeck; fa servir el nom artístic de Carola.

1954

Accepta una feina com a ajudant de decoració d'escenaris al Landestheater de Darmstadt, on s'estaven desenvolupant les noves teories sobre el teatre social de l'Alemanya de postguerra.

1955

Charlotte es casa amb Paul Posenenske (1919-2004), arquitecte de tendència funcionalista.

1956

Abandona el sector teatral i torna a la pintura; signa les seves obres amb les inicials C. M. P. (Charlotte Mayer-Posenenske).

Fa els seus primers *Spachtelarbeiten* (obres amb espàtula) i *Rasterbilder* (quadres amb quadrícula), en què fa servir gran diversitat de tècniques, tant manuals com mecàniques.

1958

Dissenya i executa un mural exterior per a una escola de primària projectada per Paul Posenenske a la regió de Hainstadt, a Odenwald (Alemanya).

1959

Exposa per primera vegada tres obres amb espàtula, a l'exposició col·lectiva *Vibration* (Vibració) de la Galerie Weiss (Kassel, 10 de juliol - 14 d'agost).

1961

Participa en exposicions col·lectives a la Städtische Kunsthalle Recklinghausen (15 d'abril - 22 de maig) i a la Galerie Dorothea Loehr (juny).

Posenenske, que no torna a exposar fins al 1966, continua pintant amb diferents tècniques i va simplificant les seves composicions.

Gràcies a Dorothea Loehr, Posenenske inicia una llarga amistat amb el galerista Paul Maenz (n. 1939) i amb l'artista Peter Roehr (1944-1968).

1964

Aplica pintura sobre paper i sobre conglomerat mitjançant una pistola d'esprai per crear els seus *Spritzbilder* (quadres d'esprai), que semblen tenir volum tot i la superfície plana.

1965

A la primavera, els Posenenske fan un viatge a Nova York que catalitza l'interès de Charlotte pels modes de producció conceptuals i en la distribució d'obres d'art. Posenenske fa els seus primers *Plastische Bilder* (quadres escultòrics), en els quals aplica laca amb esprai sobre conglomerat i sobre planxa de metall.

1966

Posenenske presenta la seva primera exposició individual a la Galerie Dorothea Loehr (15 de juny - 20 de juliol), en la qual mostra 17 quadres escultòrics.

Amb la idea al cap de la producció en sèrie, Posenenske simplifica encara més el disseny dels seus relleus fabricant un prototip de 100 x 50 x 14 cm, que firma com a C. P. i classifica com a *Serie A*.

1967

Completa els relleus de la *Serie B*. Cada relleu de planxa d'alumini es manufactura en edició il·limitada a partir d'un prototip, amb mides estàndard i acabat amb una capa uniforme de pintura mat (vermella, blava, groga o negra) en correspondència amb el sistema de combinació de colors RAL.

Posenenske crea la *Vierkantrohre Serie D* (Sèrie D de tubs quadrangulars), que consta de 6 mòduls diferents manufacturats, d'acer galvanitzat, que es poden muntar en nombroses combinacions. Posenenske també crea *Vierkantrohre Serie DW* (Serie DW de tubs quadrangulars), consistent en 4 elements modulars diferents fets de cartró. Posenenske deixa de signar les seves obres.

Participa en diverses exposicions col·lectives, com ara *Freie Gruppe Hofheim-Frankfurt und ihre Gäste* (Grup lliure Hofheim-Frankfurt i els seus convidats), organitzada per la Nassauischer Kunstverein al Landesmuseum, a Zuric (3 de març - 16 d'abril); *Serielle Formationen* (Formacions en sèrie) a la Studiogalerie (22 de maig - 30 de juny), i a la Konrad Fischer Galerie, a Düsseldorf (5 de desembre de 1967 - 2 de gener de 1968), i exposicions individuals a la Galerie h, a Hannover (16 d'abril - 6 de maig), la Kleine Galerie, a Schweningen (6 d'octubre - 2 de novembre), i la Galerie Hauptstrasse 1 (desembre).

Posenenske presenta dues importants instal·lacions de la *Serie D*: la primera en una rotonda a Offenbach i la segona a l'hangar de Lufthansa i en una pista de l'aeroport de Frankfurt.

El 9 de setembre Posenenske estrena la seva *Serie DW* en un acte d'inspiració Fluxus a la Galerie Dorothea Loehr, popularment conegut com *Dies alles, Herzchen, wird einmal Dir gehören* (Tot això, amor, serà teu algun dia). Les unitats s'ajunten i se separen contínuament segons les instruccions de l'artista al llarg de la vetllada.

1968

Posenenske exposa *Drehflügel Serie E* (Sèrie E de batents giratoris) en una exposició individual a la Galerie Dorothea Loehr (13 de març - 15 d'abril). La *Serie E* va ser l'última sèrie feta per la mateixa Posenenske.

A l'abril, Posenenske accepta inicialment una invitació per projectar el pati interior d'un bloc d'habitatges amb centre comercial, però més tard rebutja la proposta al·legant que considera innecessari destinar diners a «embellir» en lloc de fer-los servir per cobrir les necessitats més urgents de la població.

Al maig, *Art International* publica el manifest de Posenenske en la seva secció *Artists on Their Art*, amb data d'11 de febrer.

Posenenske decideix no crear més obres d'art, tot i que no renega de la seva obra anterior com a artista. Una carta datada el 7 de desembre al galerista René Block sobre preus indica que la seva retirada serà gradual.

La Kunsthalle de Nuremberg exposa la *Serie D* al costat d'obres de Gerhard Richter i d'altres membres de la Deutscher Künstlerbund (20 de juliol - 15 de setembre).

Posenenske posa fi al seu matrimoni amb Paul i comença una relació amb Burkhard Brunn, amb qui aviat començarà a estudiar sociologia.

Art & Project, a Amsterdam, inaugura el seu espai expositiu i el seu programa de publicacions amb la *Serie D* (20 de setembre - 16 d'octubre). És la primera exposició de Posenenske fora d'Alemanya i també la seva última exposició individual en vida.

Documenta 4 coincideix amb la guerra del Vietnam. Posenenske s'implica en les protestes en contra de la Documenta com a instrument de l'estat capitalista per expandir el seu control sobre la producció cultural.

1969

Posenenske exposa a la Galerie Plus-Kern de Gent, a Bèlgica (16 de setembre - 26 d'octubre).

No respon a la invitació de l'editor Klaus Staeck per participar a *Intermedia 69* a Heidelberg ni a la de la Deutsche Künstlerbund (Lliga d'Artistes Alemanys) per formar part d'una mostra col·lectiva a Hannover.

1979

Posenenske i Brunn firmen conjuntament una tesi sobre la sociologia del treball industrial a la Goethe Universität Frankfurt amb el títol *Assignació de temps i el valor del treball, una crítica de la construcció de mètodes. Estimacions de rendiment, sistemes d'assignació de temps, valoració analítica del treball.*

1985

Posenenske torna a centrar-se en les obres de dècades anteriors. Accepta la invitació de Maenz, convertit en marxant d'art el 1970, d'exposar a la seva galeria de Colònia.

Posenenske es casa amb Brunn, la parella amb qui passa més temps.

El 3 d'octubre Posenenske mor de càncer a Frankfurt als 54 anys d'edat.

Per desig de l'artista, Brunn, responsable del llegat, autoritza la reproducció de les seves escultures en sèries il·limitades i sense firmar. Les que l'artista va construir en vida s'han de considerar prototips.

1986

Al novembre Brunn instal·la una *Serie DW* de nova fabricació a l'hangar de Lufthansa de l'aeroport de Frankfurt, muntant de nou la instal·lació de Posenenske de vint anys enrere. Paul Maenz i Burkhard Brunn organitzen la primera exposició pòstuma de l'obra de Posenenske, que presenta la *Serie D* i la *Serie DW* juntament amb els relleus de la *Serie B* i la *Serie C*, a la Galerie Paul Maenz de Colònia (11 de desembre de 1986 - 13 de gener de 1987).

1988

Brunn inicia també un seguit de presentacions per tota la ciutat de Frankfurt d'elements de la *Serie D* i la *Serie DW* fabricats de nou; aquestes presentacions es prolonguen diversos anys.

1990

El Museum für Moderne Kunst Frankfurt publica la primera monografia institucional de Posenenske com a part d'una sèrie d'escrits sobre la seva col·lecció.

1993

L'Skulpturenmuseum Glaskasten, a Marl (Alemanya), presenta una instal·lació de la *Serie D*.

2001

Una exposició individual a la Galerie ak de Frankfurt (19 de novembre de 1999 - 26 de febrer del 2000), presenta conjuntament la *Serie D* i la *Serie DW*, juntament amb els relleus de la *Serie B* i de la *Serie C*, així com obres primerenques de Posenenske sobre paper, que es mostraven per primer cop des de 1961.

2003

S'inclouen obres de Posenenske en mostres col·lectives a Daimler Contemporary, a Berlín (14 de febrer - 18 de maig), i al Detroit Institute of Arts (29 d'octubre - 18 de gener de 2004).

2004

L'exposició *Kurze Karrieren* (Carreres breus), al Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig Wein, a Viena (29 de maig - 1 d'agost), inclou Posenenske entre els onze artistes seleccionats. La *Serie DW* forma part de l'exposició *Dependent Objects* (Objectes dependents) sobre pràctiques participatives en art al Busch-Reisinger Museum, a la Universitat de Harvard (setembre de 2004 - 2 de gener de 2005).

2005 Es presenta una retrospectiva de l'obra de Posenenske a la Galerie im Taxispalais d'Innsbruck, a Àustria (19 de març - 15 de maig), i al Museum für Gegenwartkunst de Siegen, a Alemanya (2 de juny - 28 d'agost).

2007

Els comissaris Roger Buerger i Ruth Noack presenten de nou l'obra de Posenenske al públic internacional a la Documenta 12 de Kassel (16 de juny - 23 de setembre).

2008

La *Serie D* s'instal·la a l'aire lliure a Potsdamer Platz, a Berlín, amb motiu de l'exposició *Werke unter freiem Himmel* (Obres sota el cel clar) (29 d'octubre - 17 de novembre), organitzada per la Galerie Mehdi Chouakri i la Daimler Collection.

Prototypes for Mass Production (1965–1967) (Prototips per a la producció en massa, 1965-1967), la primera mostra individual de l'obra de Posenenske als Estats Units, es pot veure a Peter Freeman, Inc., a Nova York (6 de novembre de 2008 - 10 de gener de 2009).

2009

In & Out of Amsterdam: Travels in Conceptual Art, 1960–1976 (Dins i fora d'Amsterdam. Viatges en l'art conceptual, 1960-1976), al Museum of Modern Art de Nova York (19 de juliol - 5 d'octubre), presenta la *Serie D* de Posenenske, així com el film en super-8 que va fer durant la seva visita als Països Baixos el 1968.

2010

La primera exposició individual institucional de Posenenske als Estats Units té lloc a l'Artists Space, a Nova York (23 de juny - 15 d'agost).

2011

Es presenten nombroses exposicions de l'obra de Posenenske per tot Europa.

2012

La *Serie D* es penja del sostre d'una terminal ferroviària de São Paulo, just sobre un pont per a vianants, durant la Biennal de São Paulo (9 de setembre - 9 de desembre); és la primera obra de Posenenske que s'exposa a Sud-Amèrica.

2015

The Chinati Foundation, a Marfa (Texas), organitza la primera exposició en un museu dels Estats Units dedicada a l'obra de Posenenske i Roehr (10 d'octubre - 1 d'agost de 2016).

2016

Al juny, la nova Switch House (actualment Blavatnik Building) de la Tate Modern de Londres presenta la *Serie D* en el marc de la mostra *Between Object and Architecture* (Entre l'objecte i l'arquitectura), mentre que la cúbica *Serie E* s'exposa a les sales de la Tate Modern dedicades a les arts vives i la performance, conegudes com The Tanks.

2017

La Konrad Fischer Galerie de Berlín organitza una exposició d'homenatge a Posenenske i Hanne Darboven per celebrar el mig segle de vida de la galeria (13 de gener - 25 de febrer). Daimler Contemporary munta de nou *Serielle Formationen* (2 de juny - 19 de novembre), l'exposició que Roehr i Maenz havien presentat el 1967 a Frankfurt. La Galerie Mehdi Chouakri presenta els relleus de la *Serie B* i obres primerenques (29 de abril - 17 de juny).

2018

El Centre Pompidou de París exposa un *Faltung* (Plec) blau i vermell en diagonal durant la primera exposició de Kanal, a Brussel·les, l'espai del museu dedicat a art contemporani situat en un garatge de Citroën de 1930 buit i gairebé intacte que havia estat la planta automobilística més gran d'Europa.

2019

La Dia Art Foundation, a Beacon (Nova York), presenta *Charlotte Posenenske: Work in Progress* (8 de març - 9 de setembre). L'exposició viatja al Museu d'Art Contemporani de Barcelona (8 d'octubre de 2019 - 8 de març de 2020), la Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen, a Düsseldorf (4 d'abril - 2 d'agost de 2020), i el Mudam Luxembourg - Musée d'Art Moderne Grand-Duc Jean (2 d'octubre de 2020 - 10 de gener de 2021).

 FOTOS POSENENSKE www.macba.cat/press/charlotte-posenenske7894

■ **MÉS INFORMACIÓ** A macba.cat i @MACBA_Barcelona

■ **MACBA:** Plaça dels Àngels, 1, 08001 Barcelona,

■ **HORARIS:** dilluns, dimecres, dijous i divendres d'11 a 19.30 h dissabtes de 10 a 20 h; diumenges i festius de 10 a 15 h; dimarts no festius, tancat. ■ **ENTRADA VÀLIDA DURANT UN MES** Segueix-nos a:

#CharlottePosenenske

Premsa MACBA 934 813 356 / 934 814 717 press@macba.cat